

Mulig med en begrunnet «siling» av saksdokumenter på nett

Kommunal Rapport 14.03.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Er vi forpliktet til å publisere sjikanøse saksopplysninger på internett?

SPØRSMÅL: Det vises til følgende Bernt svarer-artikkel i Kommunal Rapport:
[Taushetsplikten gjelder konkrete opplysninger om personlige forhold](#)

Under følger oppfølgingsspørsmål:

Så vidt vi kan se, stiller ikke offentleglova noen plikt til å gjøre dokumenter tilgjengelig på internett. [Offentleglova § 10](#) tredje ledd nevner at organ som er omfattet av loven, **kan** gjøre dokument allment tilgjengelig på internett, med unntak for opplysninger underlagt taushetsplikt i lov eller medhold av lov.

Det følger imidlertid av [kommuneloven § 11–3](#) tredje ledd at sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten.

Hvordan stiller dette seg sett opp mot henvendelser med ærekrenkende opplysninger som er en del av saksdokumentene? Dersom det vurderes at de ærekrenkende opplysningene ikke inneholder «opplysninger om personlige forhold» og således ikke kan unntas offentlighet: Skal regelen forstås som at dokumentene kun må være tilgjengelige for allmennheten i form av at de skal utleveres dersom det kommer en innsynsbejæring eller må de faktisk være allment tilgjengelig på hjemmesiden?

Vi stiller oss kritisk til å legge ut henvendelser med ærekrenkende opplysninger åpent på hjemmesiden uansett om de ikke inneholder taushetsbelagte opplysninger, så lenge navn nevnes. Dette vil jo fort kunne komme opp ved et enkelt navnesøk på google og kan forfølge personer resten av livet. Da tenker vi særlig hvis henvendelsene med ærekrenkende opplysninger også gjelder privatpersoner uten tilknytning til kommunen (for eksempel at det i tillegg til de kommunalt ansatte og folkevalgte ramses opp «dritt» og påstander om korrupsjon om andre innbyggere som jobber i andre etater som f.eks. mattilsynet, politiet, domstolene eller lignende).

Det kan virke som at dette støttes av din lovkommentar i note 164 til offentleglova § 10 hvor du skriver: «Det har vært antatt at også uten slik særlig hjemmel har man kunnet legge ut dokumenter på Internett **så langt ikke regler om taushetsplikt, ærekrenkelser eller vern av privatlivets fred er til hinder for dette**».

SVAR: Dette er en vanskelig problemstilling som jeg ikke har sett at lovgiver har tatt stilling til. Dette avspeiler nok at vi opererer med regler om innsynsrett og personvern som nok stadig i begrenset grad tar høyde for de særlige utfordringene vi står overfor når det gjelder avveiningen mellom disse hensynene. Så her må vi prøve å finne fram til en lovforståelse som gir mest mulig rimelige resultater i den avveiningen av motstående hensyn som det her er tale om.

Utgangspunktet er altså bestemmelsen i [offentleglova § 10](#) tredje avsnitt om at «Organ som er omfatta av lova her, kan gjere dokument allment tilgjengelege på Internett, med unntak for opplysningar som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov.»

Dette er en «kan-regel», et forvaltningsorgan har ingen *plikt* til å legge dokumenter ut på nettet, hvis ikke det følger av andre regler at den har dette. I bestemmelsen i [offentlegforskrifta § 7](#) om tilgjengeliggjøring av dokumenter på internett settes det bare begrensninger for hva som kan legges ut på denne måten; herunder blant annet

opplysninger som er underlagt taushetsplikt og opplysninger om visse sakstyper som angår personlige forhold.

Forvaltningsorganet vil også ellers kunne unnta eller skjerme andre typer opplysninger ved utlegging på internett, men må da «opplyse kva for kriterium som ligg til grunn for utvalet av dokument».

Dette betyr at, så langt ikke annet er fastsatt, vil et forvaltningsorgan kunne unnlata å legge ut på nettet dokumenter med ærekrenkende opplysninger.

Men så langt det ikke foreligger taushetsplikt, vil disse dokumentene stadig være offentlige og skal være tilgjengelig for innsyn når noen ber om det.

Neste spørsmål blir så om kommunen likevel har en særlig plikt til å legge saksdokumenter til møter i kollegiale organer, herunder kontrollutvalget, ut på internett. Dette avhenger av forståelsen av bestemmelsen i [kommuneloven § 11–3](#) tredje avsnitt, som det vises til i spørsmålet. Denne lyder: «Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten».

Dette er en gammel regel fra lenge før vi fikk internett, og har tradisjonelt blitt forstått som en plikt til å legge kopi av saksdokumenter ut på et egnet sted til innsyn for interesserte. Den gjelder bare de dokumentene som sendes ut til de folkevalgte før møtet, og kan i dag ses som en avgrenset forsterking av innsynsretten etter offentleglova.

Mens borgeren ellers må henvende seg til kommunen og be om innsyn, som så blir gitt, kan hun her bare gå inn på det aktuelle sted og se på disse. Og her gjelder altså offentleglovas innsynsregel; man kan bare unnta konkrete opplysninger som er underlagt taushetsplikt fra innsyn.

I dag er det vanlig at man legger disse saksdokumentene ut på kommunes hjemmeside. Men selv om det gjøres, må fysiske kopier av dokumentene også være utlagt til gjennomsyn.

Tilgjengelighet på internett kan ikke oppfattes som oppfyllelse av kravet om at dokumentene skal være tilgjengelig for allmennheten. Utleggingen på internett må derfor anses som en «frivillig» tilleggsytelse fra kommunens side.

Dermed er vi tilbake til det som er sagt ovenfor om rett til å unnlata å legge noen dokumenter ut, altså selv om de er offentlige slik at det er rett til innsyn i fysiske kopier. På samme måte som ellers når kommunen legger dokumenter ut på nettet, vil den da kunne «sile fra» slike som inneholder ærekrenkende påstander. Men må da det opplyses om at slik utsiling har funnet sted og på hvilket grunnlag. Og fysisk kopi av disse dokumentene vil fortsatt måtte ligge åpent for innsyn sammen med de andre saksdokumentene til møtet i det folkevalgte organet.